

door Herman Michiel
28 maart 2021

In oktober 2020 [vroegen](#) Zuid-Afrika en Indië aan de Wereldhandelsorganisatie (WTO) om tijdelijk het intellectueel eigendomsrecht (patenten e.d.)-op te heffen op coronavaccins en andere technologieën om het virus te bestrijden. De oproep kreeg de steun van Artsen zonder Grenzen en honderden andere organisaties, en ook de directeur van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) [sprak zich hiervoor uit](#). In december vorig jaar kreeg zijn organisatie een [wereldwijde petitie](#) voorgeschiedt waarin meer dan 900.000 mensen zich achter de eis stelden; momenteel loopt nog binnen de EU een [‘burgerinitiatief’-petitie](#) waarin de Europese Commissie verzocht wordt om binnen de WTO op het verzoek van de armere landen in te gaan.

De vraag van Zuid-Afrika en Indië wordt inmiddels gesteund door meer dan 100 landen, maar botst op het neen van de rijke minderheid: de Verenigde Staten, Zwitserland, Noorwegen, Groot-Brittannië ... en ja hoor, ook van de Europese Unie die zich zo graag opwerpt als het morele anker van de globalisatie. De Europese Commissie beweert dat ze met haar bijdrage in het [COVAX-fonds](#) genoeg doet om armere landen aan het vaccin te helpen, maar denkt er niet aan om een van de pijlers van de kapitalistische winsteconomie, het intellectueel eigendomsrecht, in vraag te stellen. Natuurlijk hanteert men hierbij het argument dat zulks de innovatiecapaciteit van de farmaceutische industrie zou onderuithalen. Dat een groot deel van de wereldbevolking daardoor dreigt [niet of slechts zeer laat](#) ingeënt te worden speelt hierbij geen rol.

Natuurlijk zou de Europese Commissie zo’n standpunt niet kunnen verdedigen als een meerderheid van de lidstaten, of zelfs maar één van de toonaangevende lidstaten, er tegen was. De bekende antilobby-onderzoeksgroep *Corporate Europe Observatory* ([CEO](#)) probeerde daarom na te gaan welke lidstaten zich verzetten tegen een maatregel van wereldwijd openbaar nut. De onderzoekers botsten daarbij echter op grote moeilijkheden, wegens de geheimhouding binnen de Raad van Ministers. Het is via deze Raad dat de lidstaten vertegenwoordigd zijn in de EU ¹; de Raad wordt bijgestaan door een 150-tal werkgroepen allerhand waar hoge ambtenaren plannen in detail bespreken en geschillen uitvechten. De werkzaamheden zijn eveneens geheim.

In [EU more worried about Parma ham branding than COVID vaccine patents](#) beschrijft CEO zijn zoektocht naar het interne Europese debat over de coronapatenten. Uit de werkgroepen van de Raad komt er sporadisch een oppervlakkig verslagje, maar standpunten van de lidstaten moet men er tevergeefs in zoeken. Het was per toeval dat CEO een gelekt document in handen kreeg vanuit een Duits ministerie; want al zijn er geen officiële verslagen van werkgroepen, ambtenaren worden natuurlijk wel ondersteld nauwkeurig verslag uit te brengen bij hun hiërarchie. En hieruit blijkt dat de werkgroep buitenlandse handel van de Raad het voorstel van Zuid-Afrika en Indië herhaald besprak, maar dat er eensgezindheid was onder de lidstaten en de Europese Commissie om op het gebied van patentrecht geen enkele toegeving te doen.

Misschien nog stuitender is dat uit het lek ook blijkt dat lidstaten er zich van bewust zijn dat hun standpunt op weerstand in de publieke opinie kan stoten, en dat daarop moet ingespeeld worden door een gepast communicatiebeleid. Zo werd gesuggereerd om op een ‘constructieve’ manier met ngo’s te

communiceren. Een Nederlandse vertegenwoordiger prees de Europese Commissie voor de manier waarop ze het met leden van het Europees Parlement aanpakte...

Met de pas gelanceerde '[Conferentie over de toekomst van Europa](#)' wil de EU de indruk wekken dat ook de burgers hun zeg hebben. Als men dan moet vaststellen dat die burgers niet eens mogen weten welke standpunten hun eigen regering innam op besloten Europese vergaderingen is het duidelijk de dergelijke conferentie niet meer is dan een PR- operatie.

Hits: 165

Dit delen:

[Facebook](#)

[Twitter](#)

Voetnoten

-
1. naast de Raad van de Ministers, ook Raad van de EU genoemd, is er de Europese Raad bestaande uit de staats-en regeringsleiders waarvan de topbijeenkomsten wel het nieuws halen, maar de inhoudelijke discussies eveneens geheim zijn.
-